

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum habere concubinam sit contra legem naturæ? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

bet esse dispensatio legis: unde quia lex naturæ est cordibus impressa, non oportuit dispensationem eorum quæ ad legem naturæ pertinent, lege scripta dari, sed per internam inspirationem fieri.

Ad quartum dicendum, quod veniente Christo fuit tempus plenitudinis gratiæ Christi, per quam cultus Dei in omnes gentes spiritali propagatione diffusus est: & idè non est eadem ratio dispensationis, quæ erat ante Christi aduentum, quando cultus Dei carnali propagatione multiplicabatur, & conservabatur.

Ad quintum dicendum, quod proles, secundum quod est bonum matrimonij, includit fidem ad Deum seruandam: quia secundum quod proles expectatur ad cultum Dei educanda, ponitur matrimonij bonum. Fides autem ad Deum seruanda est potior, quam fides vxori seruanda, quæ ponitur bonum matrimonij, & quam significatio quæ pertinet ad sacramentum, quia significatio ad fidei cognitionem ordinatur. Et idè non est inconueniens, si propter bonum proles aliquid detrahitur alijs duobus bonis. Nec tamen omnino tolluntur; quia & fides manet ad plures, & sacramentum aliquo modo: quia quamuis non significaretur coniunctio Christi ad Ecclesiam, in quantum est vna, significatur tamen distinctio graduum in Ecclesia per pluralitatem vxorum, quæ quidem non solum est in Ecclesia militante, sed etiam in triumphante. Et idè illorum matrimonia aliquo modo * significant coniunctionem Christi ad Ecclesiam, non solum militantem, vt quidam dicunt, sed etiam triumphantem, in qua sunt diuersæ mansiones.

ARTIC. III.

Utrum habere concubinam sit contra legem naturæ?

272
Can. in c.
is qui. 34
d. c. mere
trices, 32
q. 2.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod habere concubinam non sit contra legem naturæ. Legis enim ceremonialia non sunt de lege naturæ. Sed fornicatio prohibetur Act. 15. inter alia ceremonialia legis, quæ ad tempus credentibus ex Gen-
tibus

*Al. signi-
ficiabant.*

tibus imponebantur. Ergo fornicatio simplex, quæ est accessus ad concubinam, non est contra legem naturæ.

¶ 2 Præterea, Ius positivum à naturali iure profectum est, ut Tullius ꝑ dicit. Sed secundum ius positivum fornicatio simplex non prohibebatur, immo potius in pœnam secundum antiquas leges, mulieres lupanaribus tradendæ condemnabantur. Ergo habere concubinam, non est contra legem naturæ.

lib. 2. de inuēt. ali quantum ante suem.

¶ 3 Præterea, Naturalis lex non prohibet quin illud quod datur simpliciter, possit dari ad tempus & secundum quid. Sed vna mulier soluta potest dare viro soluto, in perpetuum sui corporis potestatem, ut ea utatur licite cum voluerit. Ergo non est contra legem naturæ, si dederit ei potestatem sui corporis ad horam.

¶ 4 Præterea, Quicumque re sua utitur ut vult, nemini facit iniuriam. Sed ancilla est res domini. Ergo si dominus ea utatur ad libitum, nulli facit iniuriam: & ita habere concubinam, non est contra legem naturæ.

¶ 5 Præterea, Quilibet potest alteri dare quod suum est. Sed vxor habet potestatem in corpore viri, ut patet primæ Corinth. 7. Ergo si vxor velit, vir poterit alteri mulieri coniungi sine peccato.

SED contra, Secundum omnes leges, filij qui de concubina nascuntur, sunt vituperabiles. Sed hoc non esset, nisi concubitus, ex quo oriuntur, esset naturaliter turpis. Ergo habere concubinam, est contra legem naturæ.

¶ Præterea, Matrimonium est naturale*. Sed hoc non esset, si sine præiudicio legis naturæ homo posset coniungi mulieri præter matrimonium. Ergo contra legem naturæ, est concubinam habere.

sup. d. 4^a ar. 1.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut ex dictis* patet, illa actio dicitur esse contra legem naturæ, quæ non est conueniens fini debito, quem natura intendit: siue quia non ordinatur in ipsam per actionem agen-

ar. 1. hu- ius quæst. corp.

agens, siue quia de se est improporcionata illi fini. Finis autem, quem natura ex tali concubitu intendit, est proles procreanda & educanda, & vt hoc bonum quareretur, posuit delectationem in concubitu, vt Constantinus dicit. Quicumque ergo concubitu vitur propter delectationem, quæ in ipso est, non referendo in finem à natura intentum, contra naturam facit & similiter etiam nisi fit talis concubitus, qui ad illi finem convenienter ordinari possit. Et quia res à fine plurimum nominantur, tamquam * ab optimo, sicut coniunctio matrimonij à prolis bono nomen accepit, quod per matrimonium principaliter quaritur ita concubine nomen illam coniunctionem exprimit, quæ solus concubitus, propter seipsum quaritur. Et si etiam aliquis quandoque ex tali concubitu prolem quærat, non tamen est conueniens ad prolis bonum, in quo non solum intelligitur ipsius procreatio, per quam proles esse accipit: sed etiam educatio & instructio, per quam accipit nutrimentum & disciplinam à parentibus, in quibus tribus parentes proli tenentur, secundum Philosophum in 8. Ethic. * Cum autem educatio & instructio proli à parentibus debeantur per longum tempus, exigit lex naturæ, vt pater & mater in longum tempus commaneant, ad subueniendum communiter proli. Vnde & aues quæ communiter pullos nutriunt, ante completam nutritionem non separantur à mutua societate, quæ incipit à concubitu vel in concumbendo. Hæc autem obligatio ad commanendum feminam marito, matrimonium facit; & ideo patet, quod accedere ad mulierem non iunctam sibi matrimonio, quæ concubina vocatur, est contra legem naturæ.

Ad primum ergo dicendum, quod in Genibus quantum ad multa, lex naturæ offuscata erat. Vnde accedere ad concubinam, malum non reputabant, sed passim fornicatione quasi re licita utebantur: sicut & alij, quæ erant contra ceremonias Iudæorum, quibus non essent contra legem naturæ. Et ideo Apostolus
li im.

*Al. à po-
nori.*

*ii. 8. c. 13.
c. 12.*

si immiscuerunt prohibitionē fornicationis cæremoni-
alibus, propter discretionem, quæ erat in vtroque
inter Iudæos & Gentiles.

Ad secundum dicendum, quòd ex prædicta * ob-
secrate, scilicet in quam ceciderunt Gentiles Deo
debitam gloriam non reddentes, vt dicitur Roman-
primo, lex illa processit, & non ex instinctu legis na-
tura: vnde prævalente Christiana religione, lex illa
excirpata est.

Ad tertium dicendum, quòd in aliquibus sicut ni-
hil inconueniens sequitur, si rem aliquam, quam quis
in potestate habet, alteri simpliciter tradat: ita etiam
nec si tradat ad tempus, & sic neutrum est contra le-
gem naturæ. Ita autem non est in proposito. Et ideo
ratio non sequitur.

Ad quartum dicendum, quòd iniuria iustitiæ op-
ponitur. Lex autem naturalis non solum prohibet in-
iustitiam, sed etiam opposita omnium virtutum. Sicut
contra legem naturæ est, quòd aliquis immoderatè
comedat, quamuis talis rebus suis vtens, nulli iniuriam
faciat. Et præterea ancilla quamuis sit res domini ad
obsequium, non est tamen res sua ad concubitum: &
iterum interest qualiter quisque re sua vtatur; facit
enim talis iniuriam proli procreandæ, ad cuius bo-
num non sufficienter talis coniunctio ordinatur, vt
dictum est *.

Ad quintum dicendum, quòd mulier habet pote-
statem in corpore viri non simpliciter quantum ad
omnia, sed solum quantum ad matrimonium. Et ideo
non potest contra * bonum matrimonij corpus viri
alteri tradere.

ARTIC. IV.

Virum accedere ad concubinam sit peccatum
mortale?

273

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quòd ac-
dere ad concubinam non sit peccatum morta-
le. Maius enim peccatum est mendacium, quam
fornicatio simplex: quod patet ex hoc quòd Iudas
qui

De qua
ad 1.

Aug. ser.
162 de
temp.
in corp.
art.

Al. vñ.

ca. mere-
trices 32.
q. 2.